

Nósanna Imeachta um Bainistiú Líomhaintí nó Amhras i leith Mí-Úsáid Leanaí i gcoinne Múinteoirí agus Fostaithe Eile

Leagan: 2 / 10.2023

An dáta a dhaingnigh Foireann Ardbhainistíochta BOOÁC DL é: 9ú Deireadh Fómhair 2023

An dáta a nótaíl Bord Bainistíochta BOOÁC DL é: 16ú Deireadh Fómhair 2023

Síniú: (CEO)

Uaslódáilte ar shuíomh inlín BOOÁC DL TÁ / NÍL

Leaganacha Gaeilge agus Béarla uaslódáilte ar shuíomh gréasáin BOOÁC DL: TÁ / NÍL

Dáta athbhreithnithe: 9ú Deireadh Fómhair 2025

Uimh. an Bheartais: PL/003	Uimhir an Leagain 2 / 10.2023
Leaganacha roimhe seo: v1.3 26/2/18	Le hÉifeacht ón: 9ú Deireadh Fómhair 2023
Ceadú/Nótáilte ag an mBord: 16ú Deireadh Fómhair 2023	Dáta an Athbhreithnithe: 9ú Deireadh Fómhair 2025

Nósanna Imeachta um Bainistiú Líomhaintí nó Amhras i leith Mí-Úsáid Leanaí i gcoinne Múinteoirí agus Fostaithe Eile

Tá múinteoirí agus foireann tacaíochta scoile go mór i mbaol líomhaintí mí-úsáide ó dhaltaí nó óna dtuismitheoirí. D'fhéadfadh líomhaintí den sórt sin a bheith bréagach nó gan bhunús, nó d'fhéadfaidís a bheith fíor. Dá bhrí sin, is den ríthábhacht go mbeadh intinn oscailte ag gach duine a dhéanann plé le líomhaintí den sórt sin.

Nuair a dhéantar líomhain faoi mhí-úsáid leanaí (de réir mar a shainmhínítear in alt 2 den Acht um Thús Áite do Leanaí, 2015 agus sa Treoir Náisiúnta um Thús Áite do Leanaí, 2017 - faillí, mí-úsáid mhothúchánach, mí-úsáid chorpartha agus mí-úsáid ghnéasach) i gcoinne fostaí scoile sa chomhthéacs seo, áirítear le fostaí oibrí deonach gan phá chomh maith.

Cé gurb í cosaint leanaí agus cosaint a sábháilteachta agus folláine an tosaíocht is mó, tá dualgas cúraim ar BOOÁC DL i leith a chuid fostaithe freisin. Déileálfar chomh tapa agus is féidir le haon líomhain/amhras faoi mhí-úsáid leanaí a dhéanfar i gcoinne múinteora nó ball foirne nó oibrí deonach i scoil, agus déanfar amhlaidh ar bhealach cothrom, comhsheasmhach a thabharfaidh cosaint éifeachtach don leanbh agus a thacóidh leis an duine is ábhar don líomhain ag an am céanna.

Leanfar dhá nós imeachta le déileáil le líomhaintí/amhras. Caithfear na nósanna imeachta sin a chur i bhfeidhm go ciallmhar stuama:

- (1) An nós imeachta i leith na líomhna/an amhrais a thuairisciú do Tusla;
agus
- (2) An nós imeachta i leith déileáil leis an bhfostaí.

Go ginearálta, ní bheidh an duine céanna freagrach as déileáil le: (1) na saincheisteanna tuairiscithe agus (2) na saincheisteanna fostaíochta.

- Beidh an duine idirchaidrimh ainmnithe (DIA) freagrach as an ábhar a thuairisciú do Tusla, agus
- Is é BOOÁC DL a bheidh freagrach as na saincheisteanna fostaíochta.

I gcás go mbainfidh líomhain/amhras leis an DIA, glacfaidh BOOÁC DL freagracht as comhairle a lorg ó Tusla agus as an ábhar a thuairisciú do Tusla.

Is tábhachtaí ná aon rud eile a chinntiú nach bhfágfar an leanbh i mbaol gan ghá. Cinnteoidh BOOÁC DL, mar bheart práinne, go ndéanfar aon bhearta cosanta is gá, lena n-áirítear i gcás gurb ann do riachtanas práinneach maidir le cumhdach leanaí,

trína Phrótacal lena nÚdaraítear Beart Láithreach a chur i bhfeidhm. Is é an príomh-threoirphrionsabal a chuireann bonn eolais faoin bprótacal seo agus faoina chur i bhfeidhm ná cosaint agus leas leanaí.

Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara gur bearta réamhchúramacha iad na bearta faoin bprótacal, ní bearta araíonachta.

Cuirfear in iúl do Tusla cibé acu an bhfuil an fostaí curtha go foirmiúil ar shaoire riaracháin nó ar socraíodh gan an fostaí a chur ar shaoire riaracháin; Cuirfear Tusla ar an eolas faoi na bearta malartacha cumhdaigh leanaí a bheidh curtha i bhfeidhm.

Beidh aon bheart a dhéanfaidh BOOÁCDL i gcomhréir, de réir mar is infheidhme, leis na forálacha ábhartha den reachtaíocht fostaíochta agus leis na nósanna imeachta araíonachta ábhartha. Cuirfear prionsabail an cheartais aiceanta agus na nósanna imeachta cothroma i bhfeidhm.

1. An nós imeachta i gcás go ndéanfar líomhain/amhras faoi mhí-úsáid leanaí i gcoinne fostaí scoile

Mar phrionsabal ginearálta, moltar go lorgódh DIAnna comhairle cothrom le dáta ó fhoireann ardbhainistíochta an BOO agus ó Tusla d'fhonn a chinntiú go ndéanfar an beart ceart.

- 1.1 A luaithe a bheidh an nochtadh déanta, tosóidh an DIA ag gníomhú láithreach bonn de réir na nósanna imeachta tuairiscithe. Déanfaidh an duine a ndéanfar an nochtadh leis nó léi taifead i scríbhinn air a luaithe a bheidh indéanta.
- 1.2 I gcás go bhfaighidh fostaí scoile eile, seachas an DIA, líomhaintí faoi mhí-úsáid i gcoinne fostaí scoile eile, déanfaidh sé nó sí an t-ábhar a thuairisciú don DIA láithreach bonn.
- 1.3 I gcás go mbainfidh an líomhain leis an DIA, tuairisceofar an t-ábhar don Phríomhfheidhmeannach (PF) agus glacfaidh sé nó sí an ról a bhíonn ag an DIA de ghnáth.
- 1.4 Fostaithe scoile a dtiocfaidh amhras orthu maidir le hiompar fostaí eile, rachaidh siad i gcomhairle leis an DIA. Má bhíonn an DIA sásta go bhfuil forais réasúnacha ann, tuairisceoidh sé nó sí an t-ábhar do Tusla láithreach bonn. Cuirfear tuairisc faoi bhráid Tusla mar thuairisc shainordaithe nó mar chomhthuairisc shainordaithe.
- 1.5 Beag beann ar cibé acu an ndéanfar an t-ábhar a thuairisciú do Tusla nó nach ndéanfar, cuirfidh an DIA BOOÁCDL ar an eolas faoin líomhain mhí-úsáide i gcoinne fostaí scoile.

Ceisteanna Tosaigh

Nuair a ardófar líomhain/ní is údar imní, ba cheart don DIA teagmháil a dhéanamh láithreach le Stiúrthóir Scoileanna, Stiúrthóir Breisoideachais agus Oiliúna an BOO.

Bearta le comhaontú:

- Cén fhaisnéis bhreise atá ag teastáil?
- An gá aon bheart láithreach a dhéanamh chun daltaí a chosaint?
- Cathain ba cheart na tuismitheoirí a chur ar an eolas agus céard ba cheart a rá leo?
- Céard ba cheart a rá leis an duine fásta a ndearnadh an líomhain ina c(h)oinne?
- An gá an ball foirne a chur ar shaoire riaracháin?
 - Níor cheart go mbeadh saoire riaracháin ina gnáthfhreagairt ina leithéid de chásanna

Torthaí féideartha ar an bplé tosaigh:

- Atreorú chuig Tusla
- Atreorú chuig na Gardaí i gcomhair imscrúdú
- Gan é a atreorú chuig Tusla agus/nó na Gardaí.

Tar éis dul i gcomhairle leis an BOO/Tusla, ba cheart an duine a ndearnadh an líomhain ina c(h)oinne a chur ar an eolas fúithi. Ba cheart an méid faisnéise a thabharfar don té a chomhaontú le Tusla roimh ré – d’fhéadfadh sé nach dtabharfaí ach an t-íosmhéid faisnéise dó nó di (i gcás go mbeidh an cás á mheas ag Tusla/á imscrúdú ag na Gardaí), go dtabharfaí an fhaisnéis ar fad dó nó di (má rinneadh an cinneadh gan an cás a atreorú), nó go dtabharfaí méid áirithe faisnéise idir eatarthu dó nó di. Ba cheart an duine a chur ar an eolas faoi na bearta is dócha a dhéanfar. Ba cheart moladh dó nó di teagmháil a dhéanamh lena (h)ionadaí ceardchumainn agus ba cheart na tacaíochtaí atá ar fáil faoin gClár Cúnaimh d’Fhostaithe a chur ar fáil dó nó di.

2. An nós imeachta i leith déileáil leis an bhfostaí

Tá dualgas cúraim ar BOOÁCDL i leith a chuid fostaithe agus gníomhóidh sé d’fhonn an strus a théann leis an bpróiseas um dhéileáil le líomhaintí a bhainistiú agus a íoslaghdú. Caithfear tacaíocht a thabhairt dóibh siúd atá i gceist chun an dualgas seo a chomhlíonadh.

- Cuirfear an fostaí ar an eolas faoi aon ní is údar imní nó líomhain a bhainfidh leis nó léi a luaithe is féidir agus tabharfar míniú dó nó di ar an mbeart is dócha a dhéanfar, ach amháin má chuireann Tusla nó na Gardaí ina choinne sin.
- Ba cheart an fostaí a chur ar an eolas freisin faoi na seirbhísí a chuirtear ar fáil faoi Chlár Cúnaimh an BOO d’Fhostaithe.
- Déanfar gach iarracht cásanna a thabhairt chun réitigh chomh tapa agus is féidir. Caithfear go cóir cothrom le daoine aonair agus ní dhéanfar

breithiúnas orthu roimh phróiseas iomlán cóir, a bheidh i gcomhréir leis na nósanna imeachta ábhartha.

Déanfaidh BOOÁCDL gach iarracht rúndacht a choinneáil i gcónaí fad is a bheidh líomhain á himscrúdú nó á meas. Ní nochtfar céannacht daoine aonair, seachas mar a éilítear faoi na nósanna imeachta tuairiscithe.

- 2.1 Déanfaidh an BOO socrú chun an fostaí a chur ar an eolas go príobháideach go ndearnadh líomhain ina c(h)oinne, faoi chineál na líomhna agus cibé acu ar tuairiscíodh an líomhain do Tusla nó nár tuairiscíodh.
- 2.2 Nuair a bheidh an t-ábhar curtha in iúl do Tusla, tabharfar an deis don fhostaí freagra i scríbhinn a thabhairt ar an líomhain don BOO laistigh de thréimhse shonraithe. Seolfar an freagra i scríbhinn chuig Tusla freisin.
- 2.3 Gheobhaidh an BOO comhairle dlí i dtaobh cibé acu ar cheart leanúint ar aghaidh le himeachtaí araíonachta nó iad a chur siar go dtí go mbeidh measúnú Tusla/imscrúdú an Gharda Síochána curtha i gcrích, más bainteach.
 - Is é an PF a dhéanfaidh an cinneadh cibé acu ar cheart nó nár cheart dul ar aghaidh le himeachtaí araíonachta i bhfianaise na comhairle sin.
 - Maidir leis an gcinneadh chun imeachtaí araíonachta a chur siar go dtí go bhfaighfear toradh aon mheasúnaithe a dhéanfaidh Tusla, cuirfear an cinneadh sin, mar aon leis na cúiseanna leis, in iúl don fhostaí.
 - Sa teachtaireacht chumarsáide, cuirfidh an BOO in iúl go soiléir (a) go gcoimeádfaidh sé an ceart aige féin leanúint ar aghaidh leis na himeachtaí araíonachta ag tráth níos déanaí nó a luaithe a bheidh measúnú Tusla/imscrúdú an Gharda Síochána curtha i gcrích beag beann ar thoradh an mheasúnaithe/an imscrúdaithe sin, agus (b) go bhféadfaidh BOOÁCDL aird a thabhairt ar thoradh aon mheasúnaithe/imscrúdaithe den sórt sin agus cinneadh á dhéanamh aige maidir le cén beart araíonachta, más ann, a bheidh le déanamh.
- 2.4 I gcás go ndéanfar cinneadh imeachtaí araíonachta a chur siar go dtí go bhfaighfear toradh mheasúnú Tusla agus/nó imscrúdú an Gharda Síochána, coimeádfar an fostaí ar an eolas faoi dhul chun cinn an cháis a oiread agus is féidir.
- 2.5 Is faoi rún daingean a dhéanfar plé le haon bheart a dhéanfaidh BOOÁCDL, lena n-áirítear imeachtaí araíonachta. Cloífidh BOOÁCDL le prionsabail na próise cuí, na nósanna imeachta cothroma agus an cheartais aiceanta.
- 2.6 Beidh aon bheart araíonachta a dhéanfar ag teacht leis na nósanna imeachta araíonachta bunaithe agus ní dhéanfar é ach amháin tar éis dul i gcomhairle le Tusla agus leis an nGarda Síochána, más bainteach.

- 2.7 Cé go mbeidh sé de cheart ag BOOÁCDL a imscrúdú araíonachta féin a dhéanamh neamhspleách ar aon mheasúnú a dhéanfaidh Tusla nó ar aon imscrúdú a dhéanfaidh an Garda Síochána, cinnteoidh an BOO nach mbainfidh bearta den sórt sin d'aon mheasúnú/imscrúdú a bheidh á dhéanamh ag Tusla nó ag an nGarda Síochána agus nach gcuirfidh ó rath é.

An Prótacal um Chosaint Leanaí lena nÚdaraítear Beart Láithreach

Údaraítear leis an bprótacal seo a leanas beart láithreach faoi alt 7.2 de na ‘Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus Iar-Bhunscoileanna 2017’.

Iar-bhunscoileanna agus bunscoileanna faoi phátrúnacht BOO

- (A) I gcomhthéacs na nósanna imeachta seo, i gcás gur cheart déanamh amhlaidh de bharr na n-imthosca, mar bheart réamhchúraim riachtanach d’fhonn na leanaí sa scoil a chosaint, tá príomhoide na scoile údaraithe ag údarás bainistíochta na scoile ordú a thabhairt d’fhostaí imeacht láithreach ón scoil gan aon phá a chailleadh go dtí go mbeidh an t-ábhar breithnithe ag an bhfostóir. Tá sé an-tábhachtach a thabhairt faoi deara gur cheart do na bearta a dhéanfar faoin bprótacal seo a bheith ina mbearta réamhchúramacha, ní bearta araíonachta. Beart eatramhach a bheidh in aon bheart a dhéanfar faoin bprótacal seo go dtí go mbeidh deis ag an bhfostóir an cás a mheas tuilleadh.

Iarrfar ar an bhfostaí freastal ar chruinniú leis an bpríomhoide, cruinniú arb é is aidhm leis ná an fostaí a chur ar an eolas faoin líomhain agus faoin mbeart atá á dhéanamh. Beidh sé de cheart ag an bhfostaí iarraidh ar dhuine iomchuí dá rogha féin a bheith in éineacht leis nó léi ag an gcruinniú, rud a chuirfear in iúl dó roimh ré.

Cuirfear an fostaí ar an eolas faoin ábhar i scríbhinn ar aon chaoi.

Déanfaidh an príomhoide taifead den chruinniú agus coinneofar an taifead sin sa cháschomhad ábhartha.

- (B) I gcás scoil nó coláiste atá faoi choimirce an BOO, is é Príomhfheidhmeannach an BOO nó duine a bhfuil an t-údarás sin tarmligthe dó nó di a dhéanfaidh an cinneadh fostaí a chur as láthair sna himthosca a leagtar amach in (A) thuas.

Uimh. Bheartais: PL/003	Uimh. an Leagain: v1.326/2/18
Leaganacha roimhe seo: Faofa/Fordhearbhairthe 19/11/2018	N/B Le hÉifeacht ón: 07/11/2018 Dáta Athbhreithnithe: 06/11/2020

